

Димченко Сергій

<https://orcid.org/0000-0002-4692-6197>

Старший викладач кафедри духових та ударних інструментів факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна) E-mail: chansi_drums@ukr.net

Закопець Михайло

<https://orcid.org/0000-0002-8368-6495>

Доктор філософії, доцент кафедри духових та ударних інструментів факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна) E-mail: mzakopets@gmail.com

Палаженко Олег

<https://orcid.org/0000-0002-6992-8929>

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна) E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ: ЗМІСТ, РОЗВИТОК І СУЧАСНІ ПРАКТИКИ

У статті розглядається проблема використання творчих завдань на уроках музичного мистецтва як ефективного засобу формування гармонійно розвиненої особистості здобувачів освіти. Обґрунтовано актуальність розвитку креативності в умовах сучасної шкільної освіти, яка орієнтована на підготовку творчої, мислячої особистості, здатної до самореалізації та адаптації в динамічному соціокультурному середовищі. Визначено роль музичного мистецтва як важливого чинника емоційного, інтелектуального та естетичного розвитку здобувачів освіти, а також формування їхньої навчальної мотивації.

Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності творчих завдань на уроках музичного мистецтва, визначення їхнього розвивального потенціалу та аналіз сучасного педагогічного досвіду їх використання у процесі формування творчої особистості здобувачів освіти.

Методологія дослідження. У процесі дослідження використано комплекс взаємопов'язаних теоретичних і емпіричних методів, що забезпечили всебічний аналіз проблеми використання творчих завдань у музичній освіті підлітків.

Зокрема, застосовано теоретичні методи: аналіз, синтез, узагальнення та систематизацію наукової літератури з педагогіки, психології та методики музичного навчання з метою визначення сутності поняття «творчі завдання», їх структури та розвивального потенціалу. Порівняльний аналіз наукових підходів дозволив виявити особливості трактування творчої діяльності у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Серед емпіричних методів використано педагогічне спостереження за навчальною діяльністю здобувачів освіти під час уроків музичного мистецтва з метою виявлення впливу творчих завдань на розвиток їхніх музичних і креативних здібностей. Також застосовано аналіз педагогічного досвіду вчителів музичного мистецтва щодо впровадження творчих завдань у навчальний процес.

Наукова новизна. У роботі детально розглянуто поняття творчих завдань, їх основні характеристики та те, чим вони відрізняються від традиційної репродуктивної діяльності. Уточнено їх сутність і структуру. Наголошено, що такі завдання значно підвищують пізнавальну активність здобувачів освіти, сприяють розвитку музичних здібностей, фантазії, образного мислення та здатності до художньої інтерпретації.

Висновки. Творчі завдання є надзвичайно потужним засобом підвищення якості музичної освіти. Вони дають змогу не лише передати знання і сформувати практичні навички, але й всебічно розвивати особистість здобувача освіти, розкривати його творчий потенціал і формувати стійкий інтерес до мистецтва.

Ключові слова: творчі завдання, урок музики, здобувачі освіти, підлітки, навчання.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими практичними завданнями. Сучасні тенденції розвитку освіти орієнтують педагогічну діяльність на формування творчої, самостійної та креативної особистості, здатної до активної життєвої позиції та адаптації до змін у суспільстві. У цьому контексті особливого значення набуває мистецька освіта, зокрема музичне мистецтво, яке має потужний вплив на емоційний, інтелектуальний та духовний розвиток підлітків.

Одним із найефективніших підходів до розвитку особистості та способів розкриття творчого потенціалу в освітньому процесі є творчі завдання. Вони не лише стимулюють пізнавальну активність і сприяють розвитку музичних здібностей, а й допомагають формувати креативне мислення та емоційну чутливість здобувачів освіти. Завдяки таким завданням підлітки отримують можливість глибше заглиблюватися в музичний матеріал: від його простого відтворення переходять до інтерпретації, створення унікальних образів і реалізації власних творчих ідей. Ця методика набуває особливого значення у підлітковому віці, коли діти активно шукають шляхи для самовираження, відкривають для себе світ креативності та прагнуть самостійності у своїх дослідженнях і творчих пошуках.

Проте практика сучасного музичного навчання ще не використовує потенціал таких завдань у повній мірі. Ця ситуація вимагає глибшого теоретичного аналізу та розробки відповідних методичних рекомендацій для системного впровадження творчих завдань.

Таким чином, актуальність піднятого питання обумовлена як його впливом на особистісний розвиток підлітків, так і необхідністю вдосконалення форм і методів музичної освіти. Це стане важливим кроком на шляху до створення гармонійного навчального середовища, здатного розкрити талант кожної дитини.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми свідчить про зростання уваги до проблеми розвитку творчості учнів у процесі музичної освіти, зокрема через використання творчих завдань як ефективного педагогічного інструменту. У працях сучасних учених і педагогів наголошується на необхідності переходу від репродуктивної моделі навчання до творчо-діяльній, що забезпечує формування особистісних і ключових компетентностей здобувачів освіти.

У дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців (Ю. Алієв, О. Апраксина, Н. Гродзенська, В. Петрушин та інші) творча діяльність трактується як ключовий інструмент розвитку музичних здібностей підлітків, збагачення їхнього емоційного досвіду та формування художнього мислення. Наголошується, що активізація творчих процесів на уроках музичного мистецтва сприяє вдосконаленню музичного слуху, ритмічного відчуття і здатності до інтерпретації музичних творів.

Педагогічні дослідження (М. Братко, І. Дичківська, І. Зязюн, Н. Кічук, В. Кремень, В. Огнев'юк, Л. Хоружа, О. Цюняк) підкреслюють необхідність особистісно орієнтованого підходу, у межах якого учень стає активним учасником навчального процесу. У цьому аспекті творчу діяльність розглядають як важливий засіб самовираження, самореалізації та розвитку індивідуальності. Зазначається, що саме через виконавську й імпровізаційну діяльність здобувачі освіти отримують можливість виступати в ролі творців, що повністю відповідає актуальним тенденціям сучасної освіти.

Окремий напрям сучасних досліджень пов'язаний із вивченням структури та компонентів творчості як складного багатовимірного явища. Науковці (Б. Брилін, Л. Коваль, А. Козир, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалка, Г. Побережна, Є. Проворова, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Хоружа, В. Шульгіна, О. Щолокова, О. Палаженко) розглядають творчість як інтегративну якість особистості, що включає когнітивні, емоційні та мотиваційні компоненти, а також

здатність до генерування нових ідей і нестандартного мислення. Такий підхід дозволяє більш глибоко осмислити механізми розвитку творчих здібностей у процесі музичної діяльності. У сучасній методиці музичного навчання значна увага приділяється використанню інноваційних форм і методів роботи, зокрема музично-дидактичних ігор, імпровізацій, проєктної діяльності та інтеграції різних видів мистецтва. Дослідження показують, що такі підходи сприяють активізації уяви, розвитку творчого мислення та підвищенню навчальної мотивації підлітків. Крім того, науковці звертають увагу на вплив музичної діяльності на когнітивний розвиток особистості. Зокрема, доведено, що систематичні заняття музикою позитивно впливають на пам'ять, мовлення, швидкість обробки інформації та інші пізнавальні процеси, що підсилює значення творчих завдань у навчанні [1].

Отже, аналіз останніх досліджень дає підстави стверджувати, що проблема використання творчих завдань у музичній освіті є актуальною та багатогранною. Водночас, попри значну кількість наукових праць, питання системного впровадження творчих завдань у практику уроків музичного мистецтва потребує подальшого теоретичного обґрунтування та методичного забезпечення.

Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності творчих завдань на уроках музичного мистецтва, визначення їхнього розвивального потенціалу та аналіз сучасного педагогічного досвіду їх використання у процесі формування творчої особистості здобувачів освіти.

Методологія дослідження. У процесі дослідження використано комплекс взаємопов'язаних теоретичних і емпіричних методів, що забезпечили всебічний аналіз проблеми використання творчих завдань у музичній освіті підлітків.

Зокрема, застосовано теоретичні методи: аналіз, синтез, узагальнення та систематизацію наукової літератури з педагогіки, психології та методики музичного навчання з метою визначення сутності поняття «творчі завдання», їх структури та розвивального потенціалу. Порівняльний аналіз наукових підходів дозволив виявити особливості трактування творчої діяльності у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Серед емпіричних методів використано педагогічне спостереження за навчальною діяльністю здобувачів освіти під час уроків музичного мистецтва з метою виявлення впливу творчих завдань на розвиток їхніх музичних і креативних здібностей. Також застосовано аналіз педагогічного досвіду вчителів музичного мистецтва щодо впровадження творчих завдань у навчальний процес.

Окрім цього, використано метод педагогічного узагальнення, що дозволив систематизувати ефективні прийоми організації творчої діяльності підлітків (імпровізація, створення авторських музичних елементів, інтеграція мистецтв, проєктна діяльність).

Застосування зазначених методів забезпечило цілісне дослідження проблеми та дало змогу обґрунтувати доцільність використання творчих завдань у процесі музичної освіти підлітків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна освіта у школах ставить перед собою амбітні й надважливі завдання, допомогти здобувачам освіти стати творчими особистостями, здатними мислити критично та гнучко адаптуватися до складнощів і тенденцій сучасного світу. Усе більше значення в навчальному процесі набуває розвиток креативності підлітків та залучення їх до захопливої творчої діяльності, особливо в сфері мистецтва.

Одним із ключових елементів такого підходу є музичне мистецтво, яке має потужний вплив не лише на формування творчих здібностей, а й на розвиток інтелектуальних, емоційних і соціальних навичок. Музика стимулює натхнення, пробуджує цікавість та сприяє глибшому пізнанню світу. Вона здатна мотивувати дітей до самовдосконалення, допомагаючи їм розбудувати нестандартне мислення, активніше взаємодіяти з оточуючими та проявляти свої найкращі риси [3].

Заняття музикою формують такі важливі якості особистості, як наполегливість, працьовитість і здатність до систематизованої роботи. Ці риси стають міцною основою для підкорення нових життєвих висот. Музика не просто додає барв у буденність навчального процесу, вона відкриває двері до світу культури, натхнення та необмежених можливостей. Це більше, ніж мистецтво, це шлях до гармонійного розвитку кожної молодої людини.

Творчі завдання на уроках музики відіграють ключову роль у пробудженні інтересу до навчання та формуванні глибокого розуміння мистецтва. Вони сприяють розвитку музичного слуху, здібностей та емоційно-ціннісного ставлення підлітків до творчості. Завдяки таким завданням здобувачі освіти можуть вільніше виражати свою індивідуальність, тренувати уяву, формувати креативне мислення та вдосконалювати навички інтерпретації музичних творів. Це удовий інструмент, який не лише покращує засвоєння матеріалу, а й надихає підлітків пізнавати музику глибше, мотивуючи їх до самостійного розвитку [2].

Виховний аспект творчості викликає значний інтерес серед науковців, оскільки його роль у розвитку особистості важко переоцінити. Так, Л. Виготський наголошував, що творчість є природним і невіддільним супутником дитячого розвитку. На його думку, саме завдяки творчій діяльності відбувається формування ключових психологічних механізмів, які сприяють становленню особистості на кожному етапі вікового дорослішання. Творчість допомагає дітям не лише пізнавати навколишній світ, але й формувати власну ідентичність, вдосконалювати емоційно-інтелектуальну сферу та розвивати здатність до самовираження [8].

У своїх дослідженнях Н. Ветлугіна підкреслювала роль творчості як ключової складової виховного процесу. За її словами, творчість відкриває дітям можливість глибше сприймати красу навколишнього світу, формуючи здатність до образного мислення та естетичного бачення. Саме через творчі завдання дитина починає розкривати власний внутрішній потенціал і вчиться помічати унікальні деталі в буденних речах [9].

Цікаві міркування висловив також Б. Яворський, який акцентував увагу на педагогічній і естетичній значущості процесу навчання музики. На його думку, справжнє розкриття творчого потенціалу здобувача освіти найкраще проявляється в моменти, коли він активно залучений до вирішення музичних завдань. Саме в таких умовах педагог має унікальну можливість спостерігати за поступовим формуванням музичного мислення, складного й водночас захопливого процесу, що надихає як самого наставника, так і його молодих вихованців.

Важливо зазначити, що методичне використання творчих завдань у музичній практиці сприяє не лише просуванню підлітків в музичному мистецтві, але й стимулює розвиток важливих когнітивних можливостей. Робота над музичними задачами не лише активізує пам'ять і допомагає краще концентрувати увагу на досягненні поставлених цілей, але й створює передумови для інтеграції емоційної сприйнятливості з раціональним мисленням. Творчий процес у музиці відкриває здобувачам освіти двері до гармонійного поєднання абстрактного і конкретного мислення, інтуїції та логіки, креативного підходу та прагматизму у вирішенні поставлених завдань. Зрештою, практика такого характеру допомагає юним музикантам вдосконалювати навички швидкого аналізу інформації та прийняття ефективних рішень, що мають далекосяжне значення не лише для їхнього мистецького розвитку, але й для загального інтелектуального зростання [11].

Таким чином, творчість у навчанні це не лише спосіб самовираження, але й потужний інструмент для гармонійного розвитку молоді особистості. Вона допомагає дитині знайти своє місце у світі, відкрити багатогранність мистецтва і поглибити здібності до пізнання краси в повсякденному житті.

Творча діяльність підлітків нерозривно пов'язана з їхньою здатністю здійснювати самостійні дії, які вимагають вміння вільно володіти отриманими знаннями, навичками та засвоєним музичним матеріалом. У подібній атмосфері творчий підхід до сприйняття музики створює сприятливі умови для природного розвитку інтелектуальних та пізнавальних здібностей молоді. З огляду на це, уроки музики для підлітків повинні бути насичені не лише творчими завданнями, а й інтегрованою пізнавальних і пошукових практик, які дозволяють їм активно займатися творчою діяльністю [7]. Ця діяльність сприяє всебічному розвитку особистості та формуванню глибокого інтересу до мистецтва в цілому.

Особливо важливо відзначити, що підліткова творчість у межах уроків музичного мистецтва виходить далеко за межі простого відтворення художніх ідей. Вона стає засобом дослідження й відкриття нового в світі музики, сприяючи глибшому розумінню її багатогранності. У цьому процесі акцент робиться не лише на кінцевих результатах, але й на можливості для учнів самостійно відкривати нові горизонти у музичному мистецтві. Такий підхід сприяє їхньому духовному розвитку, підвищує емоційну чутливість і створює міцну основу для формування тривалого інтересу до культури та мистецтва [12].

Науково-методичні дослідження, які глибше розглядають питання підліткової творчості, пропонують переконливі аргументи на користь використання концепцій імпровізації та творчого процесу. Ці категорії відіграють ключову роль у розумінні феномена підліткової творчості, адже саме через них розкривається здатність молодого покоління до самовираження та створення унікального. Виховання і розвиток цих якостей не лише відкривають можливості для реалізації творчого потенціалу підлітків у сфері мистецтва, але й сприяють формуванню різнобічно розвиненої особистості. Імпровізацію можна охарактеризувати як спонтанний процес, який виникає під час створення чи виконання музичних творів, де основну увагу приділяють інтерпретації виконавцем [6]. У контексті підліткової творчості цей процес є особливо важливим, оскільки він виступає не лише як спосіб експериментування чи музичної активності, але й як потужний засіб самореалізації у сфері мистецтва. Завдяки імпровізації

молодь може виявляти та розвивати свій пізнавальний, емоційний і творчий потенціал. Поняття творчості натомість охоплює більш широкий контекст і передбачає багатогранний процес створення якісно нового. Цей процес включає формування концепції, пошук варіантів її втілення, удосконалення початкових задумів і критичний аналіз отриманих результатів. Саме завдяки інтеграції імпровізації та творчого підходу можна досягти успіху в розвитку не лише художніх здібностей підлітків, а й гармонійного становлення їхньої особистості [12].

У освітньому процесі творчі завдання для підлітків можуть відкривати широкий спектр можливостей у сфері музичної діяльності. Це і виконання нескладних мелодій голосом, і створення гармонійних рухів під музичний супровід. Молодь може практикувати створення ритмічної основи композицій, аналізувати й оцінювати прослухані твори, чи навіть привнести у відомі пісні власні елементи, надаючи їм нового звучання. Ключовим моментом, який стимулює прагнення підлітків до творчості, є пробудження їхньої зацікавленості в експериментальних пошуках і створенні унікальних продуктів. Це може проявлятися у формі оригінальних виконань пісень, вигадування авторських вокальних вправ чи створення простого інструментального супроводу. Також корисним є заохочення до складення імпровізацій, варіювання вже відомих мелодій або формування підголосків. Такі завдання не лише розвивають музичні навички, а й посилюють впевненість у собі та творчий потенціал підлітків [1].

Мотивувати підлітків до творчості завдання цікаве, але водночас непросте. Цей процес можна зробити більш захопливим, залучаючи різні елементи та інструменти. Наприклад, велике значення має як форма тексту (віршована чи прозова), так і його змістовне наповнення. Важливо, щоб текст був багатим на яскраві звукові відтінки та виразну емоційну тональність, усе це допомагає запалити уяву та пробудити цікавість. Ще одним шляхом є поєднання мовних ритмів із музичними акцентами. Саме музика, з її глибоким смисловим змістом, часто стає потужним джерелом натхнення. Якщо спрямувати підлітків на те, щоб навчитися розпізнавати так звані «музичні слова», «фрази» чи навіть цілі «оповіді», вони не лише зрозуміють цю символічну мову, але й відчують її близькість. Створивши умови для такого занурення, ми можемо розпалити бажання експериментувати з цією унікальною формою самовираження. Таким чином, музична мова може стати для них засобом творчого висловлення від слова до звуку, від почутого до створеного власноруч. Це дивовижна подорож до світу креативності і самопізнання.

Особливе місце серед джерел натхнення займає навколишній звуковий світ, що наповнюється природними та побутовими звуками. Це може бути цокіт копит, щебетання птахів, шум дощових крапель, мелодійний дзвін скла чи навіть емоційні вигуки людських голосів. Методично підтримати творчий процес можна за допомогою таких прийомів, як програмно-ілюстративні завдання, робота з ритмікою рухів як танцювального, так і образного характеру, що спонукає до креативного самовираження [1].

Творчі завдання, які інтегруються в освітній процес під час проведення уроків музичного мистецтва, являють собою ефективні дидактичні практики, що мають на меті всебічне залучення учнів до активної, цікавої та продуктивної діяльності у сфері музики. Основною метою таких завдань є стимулювання підлітків до генерування власних унікальних музичних ідей, створення оригінальних композицій, чи навіть до переосмислення та інтерпретації існуючого матеріалу з боку художньо-естетичного підходу. Такий підхід сприяє формуванню креативного мислення та навичок творчої самореалізації, допомагаючи підліткам не лише повторювати вже готовий музичний контент, але й сміливо виходити за межі традиційних рамок, відкриваючи для себе нові способи вираження через мелодії та ритми.

Відмінність творчих завдань від репродуктивних полягає в тому, що вони ставлять перед здобувачами освіти завдання, які вимагають від них самостійно приймати рішення, знаходити нестандартні підходи та розкривати власну індивідуальність. Це дозволяє розвивати не лише технічні навички, а й здібності до творчості.

Головна ідея такого підходу полягає в багатовимірному впливі на них. Зокрема, творчі завдання стають інструментом не тільки для вдосконалення виконавських умінь, але й важливим засобом розвитку критичного і креативного мислення, формування уяви й емоційної чутливості. Вони допомагають здобувачам освіти більш глибоко розуміти музику та виражати свій внутрішній світ крізь призму художнього самовираження [12]. Крім того, такі завдання мають значний педагогічний і розвитковий потенціал, адже вони сприяють багатогранному формуванню особистості підлітка.

Серед ключових напрямів розвитку, які досягаються через виконання таких завдань, можна виділити такі:

1. Розвиток музичних компетентностей. Завдяки творчим завданням здобувачі освіти вдосконалюють музичний слух, ритмічне відчуття та здатність аналізувати мелодійні й гармонійні структури творів [4].

2. Стимулювання креативності та самовираження. Підлітки отримують можливість передавати свої емоції, думки та почуття через музику, що сприяє глибшому розвитку їхніх творчих здібностей.

3. Підвищення мотивації до навчання. Використання творчих підходів робить уроки привабливішими, сприяючи активній участі підлітків і створюючи відчуття їхньої значущості в освітньому процесі.

4. Розвиток соціально-комунікативних умінь. У роботі над груповими творчими проєктами здобувачі освіти навчаються ефективно взаємодіяти, ділитися ідеями, слухати інших і поважати різні точки зору [4].

5. Покращення когнітивних здібностей. Виконуючи такі завдання, підлітки опановують навички аналізу музичних творів і вчать створювати нові музичні образи, спираючись на набутий досвід і свою уяву.

Висновки. Творчі завдання відіграють визначну роль у гармонійному розвитку підлітків, сприяючи їхньому особистісному становленню через інтеграцію музичного виховання з формуванням ключових соціальних і внутрішніх компетенцій. Завдяки такому підходу здобувачі освіти отримують можливість не лише занурюватися у технічну складову музичного мистецтва, але й здійснювати глибокий емоційний та духовний розвиток, відкриваючи для себе нові шляхи самовираження через творчість. У практиці сучасної педагогіки творчі завдання втілюються у багатофункціональних формах, що стимулюють уяву і навички підлітків. Це, зокрема, включає імпровізаційні вправи, виконувані як на музичних інструментах, так і у вокальній сфері, із застосуванням інноваційних цифрових додатків для створення та редагування музики. Додатково, у навчальному процесі активно впроваджуються проєктні активності, такі як створення авторських міні-композицій, музичних колажів або мультимедійних презентацій.

Не менш важливою є інтеграція міждисциплінарних завдань, що об'єднують музику з іншими видами мистецтва, наприклад літературою, живописом або театральним мистецтвом, що дозволяє здобувачам освіти комплексно сприймати культурну спадщину. Важливим елементом таких завдань є застосування сучасних технологій, починаючи від цифрових нотних редакторів до спеціалізованих музичних платформ і онлайн-ресурсів для створення музичних творів, які відкривають нові горизонти для креативного самовираження молоді.

Відтак, творчі завдання на уроках музичного мистецтва виступають дієвим засобом розвитку музичних здібностей, стимулювання креативності й формування мотивації підлітків до опанування музики в контексті навчального процесу.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язані з поглибленим вивченням методичних засад використання творчих завдань на уроках музичного мистецтва з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти. Актуальним є розроблення цілісних методичних моделей і технологій організації творчої діяльності, які б поєднували традиційні підходи з інноваційними формами навчання. Особливої уваги потребує питання диференціації творчих завдань відповідно до рівня підготовки здобувачів, їхніх інтересів і музичних здібностей, а також визначення ефективних критеріїв оцінювання результатів творчої діяльності [10].

Не менш перспективним напрямом є дослідження можливостей інтеграції цифрових технологій у процес музичної творчості здобувачів. Використання музичних програм, онлайн-платформ та мультимедійних ресурсів відкриває нові шляхи для самовираження учнів і розширює межі традиційного уроку. Водночас потребують подальшого вивчення питання формування мотивації до творчої діяльності в умовах цифрового середовища, а також вплив творчих завдань на розвиток ключових компетентностей, зокрема креативності, критичного мислення та комунікативних умінь [5].

References

1. Гумінська О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 104 с.
Huminska O. (2004). Uroky muzyky v zahalnoosvitnii shkoli: Metodychnyi posibnyk. [Music Lessons in Secondary Schools: A Teaching Guide] Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 104 s. [in Ukrainian].
2. Кремень В. Біла книга національної освіти України. Київ., 2009. 185 с.
Kremen V. (2009). Bila knyha natsionalnoi osvity Ukrainy. [White Paper on National Education in Ukraine]. K. 185 s. [in Ukrainian].
3. Лазаревська О., Науменко С. Творчість дитини і музичне виховання. Початкова школа. 1994. №11. С. 16–18.
Lazarevska O., Naumenko S. (1994). Tvorchist dytyny i muzychne vykhovannia. [Children's creativity and musical education] *Pochatkova shkola – Primary school*. №11. S. 16–18. [in Ukrainian].
4. Мороз Ю. Творча активність особистості і закономірності її розвитку в онтогенезі. *Практична психологія та соціальна робота*, 2002. № 4. С. 58–60.
Moroz Yu. (2002). Tvorcha aktyvnist osobystosti i zakonimirnosti yii rozvytku v ontogenezi. [The creative activity of the individual and the patterns of its development during ontogenesis] *Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota – Applied Psychology and Social Work*. № 4. S. 58–60. [in Ukrainian].
5. Мистецька освіта: проблеми і перспективи розвитку в контексті європейської інтеграції: зб. наук. праць / за заг. ред. І. В. Баладинської, Н. Є. Колесник. Житомир: ФОП «Н. М. Левковець», 2017. 210 с.
Mystetska osvita: problemy i perspektyvy rozvytku v konteksti yevropeiskoi intehtratsii (2017): zb. nauk. prats / za zah. red. I. V. Baladynskoi, N. Ye. Kolesnyk. [Arts education: challenges and prospects for development in the context of European integration] Zhytomyr: FOP «N. M. Levkovets». 210 s. [in Ukrainian].
6. Новий тлумачний словник української мови: у 4 т. Київ: Аконіт, 1999. Т. 2. 910 с.
Novyi tlumachnyi slovnyk ukraïnskoi movy (1999): u 4 t. Kyiv: Akonit. T. 2. 910 s. [in Ukrainian].
7. Олексюк О., Ткач М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва. Київ, Знання України, 2004.
Oleksiuk O., Tkach M. (2004). Pedahohika dukhovnoho potentsialu osobystosti: sfera muzychnoho mystetstva. [The pedagogy of an individual's spiritual potential: the field of musical art] Kyiv, Znannia Ukrainy. [in Ukrainian].
8. Печерська Е. Уроки музики у початкових класах. Київ: Либідь, 2001. 272 с.
Pecherska E. (2001). Uroky muzyky u pochatkovykh klasakh. [Music lessons in primary school] Kyiv: Lybid. 272 s. [in Ukrainian].
9. Ростовський О. Методика викладання музики у початковій школі: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. 216 с.
Rostovskyi O. (2001). Metodyka vykladannia muzyky u pochatkovii shkoli: navch.-metod. posib. [Methods of teaching music in primary schools] Ternopil : Navchalna knyha – Bohdan. 216 s. [in Ukrainian].
10. Щолокова О. Професійна компетентність як стратегічний напрямок модернізації мистецької освіти в Україні. *Вісник Глухівського держ. пед. ун-ту*, 2006. Вип. 8, С. 20–23.
Shchokolova O. (2006). Profesiina kompetentnist yak stratehichnyi napriamok modernizatsii mystetskoi osvity v Ukraini. [Professional competence as a strategic direction for the modernisation of arts education in Ukraine] *Visnyk Hlukhivskoho derzh. ped. un-tu*. Vyp. 8, S. 20–23. [in Ukrainian].
11. Яворський Б. Основи музичного мислення. Київ : Музична Україна, 1972. 240 с.
Iavorskyi B. (1972). Osnovy muzychnoho myslennia [The Basics of Musical Thinking]. Kyiv : Muzychna Ukraina. 240 p. [in Ukrainian].
12. Gordon E. E. Learning Sequences in Music: Skill, Content, and Patterns. Chicago: GIA Publications, 2012. 392 p. [in English].

Dymchenko Serhii

<https://orcid.org/0000-0002-4692-6197>

Senior Lecturer, Department of Wind
and Percussion Instruments Faculty of Musical Arts
Rivne State University of Humanities
(Rivne, Ukraine) E-mail: chansi_drums@ukr.net

Zakopets Mykhailo

<https://orcid.org/0000-0002-8368-6495>

PhD, Associate Professor, Department of Wind
and Percussion Instruments, Faculty of Musical Arts
Rivne State University of Humanities
(Rivne, Ukraine) E-mail: mzakopets@gmail.com

Palazhenko Oleg

<https://orcid.org/0000-0002-6992-8929>

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Wind
and Percussion Instruments, Faculty of Musical Arts
Rivne State University of Humanities
(Rivne, Ukraine) E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

CREATIVE TASKS IN MUSIC EDUCATION: CONTENT, DEVELOPMENT AND CURRENT PRACTICES

This article examines the use of creative tasks in music lessons as an effective means of fostering the harmonious development of students' personalities. The relevance of fostering creativity in the context of modern school education is substantiated, as this education is geared towards preparing creative, thinking individuals capable of self-realisation and adaptation within a dynamic socio-cultural environment. The role of music as an important factor in the emotional, intellectual and aesthetic development of students, as well as in the formation of their motivation to learn, is identified.

The purpose of the article is to provide a theoretical justification of the nature of creative tasks in music lessons, to identify their developmental potential, and to analyse current pedagogical experience of their use in the process of shaping the creative personality of learners.

Research methodology. *The study employed a range of interrelated theoretical and empirical methods, which enabled a comprehensive analysis of the use of creative tasks in music education for adolescents.*

In particular, the following theoretical methods were employed: analysis, synthesis, generalisation and systematisation of the academic literature in pedagogy, psychology and music teaching methodology, with the aim of defining the essence of the concept of 'creative tasks', their structure and developmental potential. A comparative analysis of scientific approaches has revealed the distinctive features of the interpretation of creative activity in the works of domestic and foreign researchers.

Among the empirical methods employed was pedagogical observation of learners' educational activities during music lessons, with the aim of identifying the impact of creative tasks on the development of their musical and creative abilities. An analysis of music teachers' pedagogical experience regarding the integration of creative tasks into the teaching process was also carried out.

Scientific novelty. *This paper examines in detail the concept of creative tasks, their main characteristics, and how they differ from traditional reproductive activities. Their essence and structure are clarified. It is emphasised that such tasks significantly enhance the cognitive activity of learners, and contribute to the development of musical abilities, imagination, figurative thinking and the capacity for artistic interpretation.*

Conclusions. *Creative tasks are an extremely powerful means of improving the quality of music education. They enable not only the transfer of knowledge and the development of practical skills, but also the all-round development of the learner's personality, the realisation of their creative potential, and the fostering of a lasting interest in the arts.*

Keywords: *creative tasks, music lesson, students, teenagers, learning.*

Стаття надіслана до редакції 04.04.2026

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Ярослав Сверлюк**